

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavite Dalmatinskom“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godišnju Objavitelju Dalmatinskemu i Smotri Dalmatinskoj za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom Objavitelju Dalmatinskemu Kr. 8.—; samoj Smotri Dalmatinskoj Kr. 10.— Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoele 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati Uredju Objavitelja Dalmatinskog u Zadaru.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

N. V. Cesar Karlo u zapremljenim talijanskim krajevima.

BELLUNO, 2. Cesar je prispio u Udine dana 31. januara izjutra u pratioj poglavice generalnog štaba Arza, da pregleda čete i zavode u području Udine-Azzano-Decimo-Livenza-obala. Dana 1 februara odveze se u područje Vittorio-Belluno, pak preko Cadore u Toblach, odakle je željeznicom krenuo u Innsbruck, gdje je dana 2. o. m. otvorio izložbu carskih lovaca.

Vladar, koji se toliko trudi za mir i koji je zaposlen pitanjima unutrašnje politike i naročito te naglašio protivničke da će prenemira s Ru-

mir približi, je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

mir približi,

je primijen

zicije, izjavljanje. Budanje. Bugari malo je da

ona je to

rgava vijest, boj bi rat iz-

čan i status

je neglasio

protivničke da će pre-

nemira s Ru-

jedno saopštenje egezektivnog odbora vlade u Mobilevskoj guberniji javlja, da su pojske legije, njih 25.000 ljudi, pod vodstvom jednog generala, zapremile Rogačev, tamošnji sovjet raspustili, zatvorili povjerenika kojega je težački sovjet imenovao, te da sada marširaju prema Smolenskome.

Ovo ratno djelo posljedica je izjave rata pojskih legija boljevcima. Odlučilo se, da će se na odmazde postupati protiv pojskih glavnih ličnosti, pojskog gragjanstva, naročito protiv kneza Svjetopol-Mirskoga.

Grof Czernin i državni tajnik Kühlmann u Berlinu.

BREST-LITOVSKE, 3. Ministar spoljašnjih posala grof Czernin i državni tajnik Kühlmann krenuli su danas s pranjem za kratko vrijeme u Berlin na dogovor.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izveštaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 1. 2. 3. i 4. februara nalaze se u "Objavitelju Dalmatinskom".

Böhm-Ermolli i Boroević imenovani feldmaršalima.

BEČ, 3. Javlja se iz stana ratne štampe: Cesari imenovao generale pukovnike Böhm-Ermolliju i Boroevića feldmaršalima.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 3. Glavni stan, 2. februara.

Fronta u Palestini:

Naše su jurišne čete provalile na dva mesta na istoku od ceste Nablus-Jeruzolim u engleske pozicije, nanijele su neprijatelju znatnih gubitaka i odnijene oružja.

Ustalom stanje se nije izmjenilo.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 4. Generalni štab, 2. februara.

Mačedonska fronta:

Izmegju Ohridskog i Prjespanskog jezera, u obluku Cerne i na jugu od Huma artillerijska se vatrica na mahove pojčavala. Na istoku od Vardara bilo je više naglih napada vatrom.

Na jugu od Belašice Planine protjerammo vatrom dva engleska odjeljka, koji su nastojali da se pružaju našim stražama.

Na zapadu od Serresa naša artillerijska vatra raspršila je više engleskih pješadijskih odjeljaka.

Fronta u Dobrudži:

Primirje.

Vojnička služba i gospodarske potrebe.

BEČ, 4. Ministarstvo za zemaljsku obranu javlja:

Dredstojnici političkih kotarskih vlasti bili su ovlašteni da, uz pridržaj končnog odobrenja sa strane ministarstva za zemaljsku obranu, pri stupanju u vojničku službu obveznikā godišta 1900 do 1894 i to onjih koji su na pregledan godišta 1900 bili nagjeni sposobnim, kaog i onjih na koje se odnosi ukidanje oproštā godišta 1900 do 1894 — priznaju izuzetak za jednu sposobnu mušku radnu silu u jednom gospodarskom prometu, ako dotični vodi taj promet kao glavnu struku, iako u slučaju da dotični stupi u vojničku službu ne bi taj promet mogao voditi koja druga raspolaživa, eventualno ženska radna sila, nego bi vognjenje prometa bilo trajno nemoguće kad bi dotični stupio pod pušku.

Ministarstvo za zemaljsku obranu priznavaće konačno takove izuzetke, kad budu postojale sve pretpostavke, i to ili trajno ili barem doile, dok ne bude oproštena jedna radna sila, koja je sada u vojničkoj službi, a koja dolazi u obzir za odnosno gospodarstvo.

Za pučku prehranu.

BEČ, 5. Danas je izašla naredba ureda za pučku prehranu, kojom se uređuje davanje hrane izvan kuće.

progje ispred ranča (rancho) gđe puštahu krv ždrebetu. Ustavi se, sjače, sjašće, sjašće jedan chupon, srčak, pa zatim drža jedan od najkrasnijih svojih govora.

— Ala je strašna nakaza taj Vaš preosrednjik zavika gospođica Iwinska.

— Prostite, draga Panji, rekoh joj, vrlo je odlična osoba, uživene pameti. Divno govoril nekoliko indijskih jezika, koji su, osobito charrua, jako trudni, rabi neizmičnijih oblika što prima glagol po tomu što mu je objekt upravan ili neupravan, i po društvenijem odnošnjima između osoba koje govorile.

Ščeh pokazati neke vrlo zanimive potankosti o ustroju glagola charrua, no mi grof prekinu riječ, pitajući me, gdje konjima puštaju krv, kad hoće da je piju.

— Za Boga, dragi profesore, zavika gospođica Iwinska čineći se smješno poplašena, nemojte mi kazati; kakav je, on će poklati sve svoje konje, pa kad mu ih nestane, izješće i nas same.

Na ovaj se dosjetak gospogje dgoše iz stola smijući se i odoše zgoljoviti čaj i kahvu a mi u to pušasmo. Nakon četvrt ure bi pozvan u dvoranu gospodin general. Mi časno svi doći s njim; no nam rekoše da gospogje ne primaju nego jednoga po jednoga čovjeka. Do malo časno u dvoranu veliki smijeh i pljeskanje. — Gospođica Julka opet štogođ opravljala reče grof. — Njega sama pozovu; opet smijeh, opet pljeskanje. Iza njega dogje mene red. Kad ulijem u dvoranu, na svatjemu je licu bilo nešto nalično na ozbiljnost, što mi nije slutilo odveć na dobro. Bojao sam se kakve šurke.

— Gospodine profesore, reče mi general najoficijalnijim svojim načinom, ove gospogje potvaruju nas da smo odveć uljivo dočekali njihovo, šampansko vino, i neće da nas prime nego poslije nekog pokusa. Zato treba uputiti se povezanih očiju isred dvorane do onog zida i dodirnuti ga se pr-

Najvažniji je propis, što se uvodi tako zvani prisilni «Men», koji nameće gazdi dužnost, da nudi redovito po jedan red jela.

Vlada je prikazala u Zastupničkij Kući zakonsku osnovu o gospodarenju elektricitetom. Ovim bi se moralu da stvari jedna od najglavnijih pretpostavaka za izvrganje vladinog gospodarskog programa. Glavna je svrha ovoga zakona, da promiće, koliko je više moguće, iskoriscavanje elektriciteta, da ide na ruku novim preduzećima, da njihovo pravo područje proširi i njihov ekonomski osnov da jača, s druge strane da obezbrzi za sadašnjost i budućnost njenje djelovanje u pučkom i općem gospodarstvu.

Zakon se dijeli na 5 glavnih tačaka i sadrži opće propise, određenja materijalnog prava o elektricitetnim preduzećima i posebnim napravama, postupanje i propise o telegrafskim nepravama i drugo.

Konferencija ententnih vlasti u Parizu.

PARIJ, 3. U subotu popodne otvorila se konferencija između saveznika. Zaglavci što su priljeni tokom konferencije potpuno potvrđuju saglasnost između savezničkih nazora, te će stoga vršiti veliki utjecaj na dalje ratovanje.

Ratno vijeće u Versaillesu.

PARIJ, 4. Agencija Havas objavljuje jedno saopštenje o plenarnoj sjednici ratnog vijeća, što se držalo u Versaillesu. Saopštenje kaže: Ratno vijeće bavilo se potanko skorim izjavama grofa Czernina i Hertlinga; ono nije moglo da u njima išta najde, što bi se približilo umjerenim uvjetima niti su ih savezničke vlade formulisale.

Ratno vijeće došlo je do nazora, da je jedina, prva dužnost da se nastave vojnički napor sa skrajnom energijom i najtešnjim, najkrećijim skupnim radom.

Zaglavci što su se prihvatali, obuhvatuju ne samo opće vodstvo vojničkih poslova saveznika, nego naročito najtešnje i najkrećije ujedinjavanje svih napora u borbi protiv središnjih vlasti pod kontrolom vrhovnog ratnog vijeća.

Jugoslaveni i Italija.

LUGANO 2. U članku, što ga donosi "Rivista Internazionale" raspravlja se o politici Jugoslavene od Petra Velikoga do naše dobe prema talijanstvu i helenstvu. Konstatuje se, da god 1850. ne bijaše još slavenskih aspiracija na Istru, Gorici i Trst. Sada pakda je znato porastao tel Slovenia, koji sada i Cividade i Uldine ubraju u slovenske aspiracije. Članak se obraća i na jugoslavenske vlasti koji u Engleskoj i Americi djeluju za svoje ideje, te u samoj Americi izdavaju 12 političkih novina. Na taj način kušaju Slovenci obeskrnjepiti talijanska prava na jadransku obalu. Ma da Italija zauzima do nekog stanovnog stepena popustljivo držanje prema Jugoslavjenima, ipak valja podržati za to, da Nijemci zauzmu u Austriji ono mjesto koje ih ide.

sve svoje vojničke zavode, tvornice, skladišta i t.d., kao primjerice u Padovi, Veroni, Vicenzi itd. ishodi neprovredivost; to je jasno kao sunce. Inače to je posao talijanske vojne uprave da spomenute zavode premjesti gdje takovi umjetna uema, pa će se zaprijeći oštećenje svih tih umjetnih gragjevina. Nu ako talijanska vojna uprava i talijanska štampa nastoje da povećavaju svih podataka, koji se tiču naših avijatičkih napada, te naglašivanjem sbarbarstva, za to što se osipaju bombama neobranjeni gradovi, uzravaju rasploženja u zemlji, red nam je, tome na ustku, upozoriti, na činjenicu da je neprijatelj inače smatrao da je posve u redu, što je opetovan navaljivao na Trst, a da se pri tom nije imao nikakav obzir na stanovnike, koji su bez krivnje nastradali. Valja još naglasiti, da su na talijanskom području od talijanskih (ententnih) avijatičara izvedeni opetovani napadi na ove nebranjenje gradove i mjesti i to tek u posljednje vrijeme: Motta (3 puta), Palazzolo (2 puta), Latisana (3 puta), Portogruaro (4 puta), Conegliano (2 puta), Meduna di Livenza (2 puta), nadalje Agenzia S. Dona di Piave, San Giovanni Colvecchia i Casa di Negri. Bombama su upaljeni Vittorio, San Fior, Piave Nuova, Tezze itd. Prema zračnim napadima, koji spominju izvestaji talijanske vojne uprave od 27. prosinca do 2. siječnja, dakle u 10 dana, bilo je 8 napada talijanskih avijatičara. Ovom su prigodom poginule, na primjer, u San Fioru dvije žene, u Torre di Mosto 10 stanovnika, a mnogi su ranjeni. Pred ovim činjenicama ne može se nikako zatezati nakanja štampe talijanske vojne upravu.

Promjena u pravcu "Fremdenblatt".

BEČ, 1. "Fremdenblatt", koji je sve do otraga malo vremena još bio prolazio kao oficijinalni organ austrijske vlade, postaje sada u pitanjima unutrašnje politike samostalan, te će prema tomu zauzeti stajalište po programu, koji danas objelodanjuje. Ne može se da se dake u tim poslovima više smatrati oficijonalnim. Položaj toga lista pitanjima spoljašnje politike, u kojim je češće izražavao nazore ministarstva spoljašnjih posala, ostaje nepromijenjen. Ne preuzimajući jamstva za sve izjave "Fremdenblatt" o spoljašnjoj politici, izjavljuje ministarstvo spoljašnjih posala da otključa svaku odgovornost za izvode pomenutih novina, koji se tču unutrašnje politike i uprave. U svome programu izjavljuje "Fremdenblatt" da će se boriti za to, da Nijemci zauzmu u Austriji ono mjesto koje ih ide.

Crvena vojska u Rusiji.

DETROGRAD, 2. Vijeće pučkih povjerenika zaključilo, da je se imao stvoriti Crvena vojska, koja ima služiti kao branik sovjetske vlasti, a do potrebe ima biti siguran temelj ustrojstvu, koje bi imalo da nadomjesti redovitu vojsku. U nju može biti primljen svaki gragjanin ruske republike, koji je navršio 18. godinu. Svaki član Crvene vojske, mora biti spreman posvetiti svoje sile i svoj život obrani stečevinu listopadske revolucije, vlasti sovjetske socijalizma. Vojnici Crvene radničke i seljačke vojske uzdržavat će državu, te će im osim toga dati 30 rubalja. Vrhovna uprava biće u rukama pučkih povjerenika. Depozitno zapovjedništvo i uprava vojske nalazi se u ratnom komesaratu, u posebnom vijeću sastavljenom iz delegata čitave Rusije.

UGARSKA-HRVATSKA.

Raspust ustavne stranke.

BUDIMPESTA, 2. Ustavna stranka zaključila je u svojoj današnjoj konferenciji, da se stranke razigre, te da stupi u novu vladinu stranku. Ujedinjena nezavisna stranka i četrdesetosmaška stranka Apponege skupine zaključile su, nakon što je govorilo više govornika, da stranka ima stupiti u novu vladinu stranku na temelju u zastupničkoj kući navještenoga programa ministra predsjednika Wekerlea. Toj odluci nije se pridružilo 5 članova ove stranke i to: Bizongi, Ivan Benedek, Arpad Matta, Juraj Plathy i Andrija Rath.

Pregovori o miru.

U komisiji za uređenje političkih i teritorijalnih pitanja.

BREST-LITOVSKE, 31. kb. Jutros je bila sjednica austro-ugarsko-njemačko-ruske komisije za uređenje političkih i teritorijalnih pitanja pod predsjedanjem grofa Czernina.

Na početku sjednice rekao je Trockij da je tobožnja vijest petrogradske agencije u njemačkim listovima, da bi on pred petrogradskim kongresom Sovjeta rekao da ruska delegacija neće sklopiti posebni mir, sasvim izmišljena, jer je on uprav protivno. Predsjednici austro-ugarske i njemačke delegacije izjavili su, da će dati ispitati izvor te vesti.

U meritorioj raspravi predložio je Czernin, da se sada, kada je raspravljeno pitanje predsjednikom, da se svi slijedeći od njemačkih četa, poluša donekle razbistriti pitanje predsjednika opokupiranih od austro-ugarskih četa, te je najprije zamolio Trockiju, da iznesne svoje stanovište u pitanju mjerodavnosti ukrajinske delegacije, jer ovo stoji na stenovištu da ona sama ima pravo da samostalno odlučuje u ovome pitanju.

Trockij je izričito prigovorio protiv ovome stanovištu kijevske Rade. U materijalnom odnosu on je mišljenja, osobito na temelju tek prisjeplog telegrama, da se pitanje sudjelovanja delegacije kijevske Rade u pregovorima u Brestu ima smatrati više pitanjem proslosti nego sadašnjosti i budućnosti.

Czernin je upozorio da u mišljenju između ukrajinske i petrogradske delegacije postoje odlučne opreke, te smatra da potrebitim da se ovo pitanje pročisti. Ona stoga predlaže da se čim prije drži sjednica glede toga. Czernin pita Trockiju da li je njegovoj stanovištu u pitanju teritorijalnog graničenja između Petrograda i Kijeva takovo, da Ukrajina ne smije sama da odlučuje o prilikama samostalne ukrajinske države, osobito o njezinim granicama.

Trockij je odvratio da je paravno, da će Ukrajina, bude li postojati kao potpuno slobodna, od Rusije nezavisna republika, moći da poslije provedenog graničenja samostalno rješava sva pitanja svojeg državnog života pa i teritorijalna pitanja. Ali ona ukrajinska vlada, koja je zastupana u ruskoj delegaciji, stoji na stanovištu, da je Ukrajina dio federativne republike Rusije, pa je potrebito da uslijedi ova odluka nošena zaključkom, da se ruska republika federalno izgradi.

Da molbu Kühlmannu saopšte Trockij sadržaj spomenutog telegrama, po kojem je glavni dio kijevske garnizone prešao u ukrajinskoj vladu Sovjetu, pa je daljnji opstanak Rade pitanje od svih kratkog vremena.

Na prijedlog Czernina odlučeno je, da se mjerodavnost ukrajinske delegacije za teritorijalna pitanja sutra dalje raspravi.

Na kraju zatrebio je Trockij, s pozivom na pismo Kühlmannu o poljskom ministru predsjedniku, da će poduprijeti sudjelovanje prestavnika poljskog ministarstva u mirovnim pregovorima, razjašnjenje o tome, da li će ovo pitanje biti iznešeno u jednoj od narednih sjednica.

Kühlmann je u odgovoru upozorio na operativne izjave u ovome pitanju i izrazio nadu, da će biti moguće ovo pitanje staviti čim prije na dnevni red.

Czernin je izjavio, da će on najtoplje pozdraviti odslanike poljske vlade u pregovorima uz predpostavku, da oni budu priznati od petrogradske delegacije.

avno, da će U-slobodna, od poslije pro-ješava sva pi-teritorijalna p-ja je zastupana ištu, da je U-pisije, pa je po-zaaključkom, zgraditi.

čio je Trockij i-je mu je glavni rajinskog vladit pitanje od sa-

eno je, da se

za teritorijalna

povizom na pi- predsjedniku, vniku poljskog, razjašnjenje

šeno u jednoj

zorija na ope- zio nadu, da čim prije na

najtoplje po- pregovorima ali od petro-

like. vnik današnje danas min- ednicama kao

like javio je ukrajinske

da on pred- pozivom na nejnjunarodni studenome

Rade, pri- i od vijeća centralnih dr-

os, oslanjajući preče položaj se osobito

o sada nije prečan svim ukrajinska

centri savez svih sijii i sastav- i štupros- tativni organ

em položaju progla- u i od sva- guje samo-

re pučke re- svjajim su- ovski odbor

pa interese- na pada u u- nejnjunarodnu

ajinska de- ije priznata

ra u prvoj

nomocni, jer Moldave,

kavkaških avaju vladu

avom kao i

nože se de se pre- i komesara,

ne povoljnijm prema tome

reprezacija pu- ije, jer to

u predleže- ije priznade

da se time

čaj kao i

javio pre- i edm e- iao do prov

oda, da u

si ja je za

i odjeljeno- ije kime- li- brzi tih ošte- boće za- nom repu-

pučko taj- ije i izja- dan način

ne budu li

ivne ruske

Građanska konsumna zadruha u Zadru.

U Zadru se sastavio odbor, koji hoće da utemelji gradsku konsumnu zadruhu za nabavljanje jestiva za svoje članove, uz kupovne cijene. Odbor pozivlje gragjane da se upišu u ovu zadruhu kupujući dionice svaku od 100 kruna, izdane od odbora, u svrhu da se sakupi glavnica potrebita za utemeljenje zadruge. Tko biće kupio i jednu samu dionicu, postaje članom zadruge. Kada biće potpisani priličan broj dionica, sazvati će se članovi na sastanak, gdje će se pretresati pravilnik i način rada zadruge. Upisivanja primaju se kod gosp. E. de Schönfelda do 15 veljače o. g. — U odboru su ova gospoda: Stjepan Dobrovic, Enrico cav. de Schönfeld, Francesco conte Borelli i Venceslao de Sterlich.

Gli esami semestrali presso l'i. r. Scuola reale superiore di Zara.

Gli esami semestrali dei privatisti e delle privati ospitanti presso questo i. r. istituto avranno luogo lunedì 18 febbraio a. c.

Sveti Vlaho i Sveti Trifun u Zadru.

Na 3. o. m. Dubrovčani i Kotorani ovde nastanjeni, premda su ratnim prilikama postali manje brojni, prediše, po starom veoma hvaljevirođnom običaju kao i dosle, svečanu službu božju u crkvi sv. Simuna, odnosno Bl. Gospođe od Zdravljia, na slavu svojih nebeskih zaštitnika.

Porota u Zadru.

Na 29. 30 i 31 o. m. vodila se je rasprava protiv Anglije Gugleta ud. pok. Todorova iz Golubice radi zločina potajnog umorstva.

Predsjedao je raspravi c. k. zem. savjetnik Graovac. Državno odvjetništvo zastupao je držav. pođodvjetnik dr. Finelli, kazneni branitelj bio je dr. Padelin.

Učin: Dana 11 rujna pr. g. nagnje je mrtav pred svojom kućom u Bilišćanom težak Todor Gugletić. Bio je licem okrenut prama zemlji, ležao je potbruške, nogama priptetim na hambar. Na mjestu gdje je ležalo mrtvo tijelo bilo je krv i a i glava je pokojuška bila okrvavljena. Prisutni nijesu se začudili nenađenoj smrti Tadora Guglete, jer je bio podložen padavici, pa se je mislio da je od toga i preminuo.

Nu iza kako je pokojušnik dana 14 rujna pokopan, prosuo se po selu glas, da pokojušnik nije umro od naravne smrti, nego da ga je ubila žena, koja je živila u nesloži i nemiru s pokojušnikom, koji je radio pio i trošio novac. To je bilo povoda oružničkoj postaji u Bilišćanom da obavi potrebite izviđe, a kad je oružnik Bilić zapatio pokojušnikova sina Luka, da li mu je žao oca da mu je umro, mali mu je odmah otvoreno kazao: «otac nije umro; ubila ga je majka. — Udarila ga je dva puta trnjokom, kad ga je udarila prvi put raskrivio se je, a zatim ga je još jednom udarila». Ja sam utekao u kuću a majka pošla je u goru.

Oružnik je na to odredio uapšenje okrivljenice, te se proti njoj zavela predistraga radi zločina umorstva.

Na raspravi je optuženica nije kala učin tvrdjeća ga je njezin pok. muž triput od padavice i da je preminuo uslijed ove bolesti.

Lječnik koji je parao lešinu pokojušnika, bio je mnijenje da je pokojušnik preminuo od kapi.

Druge dva lječnika vještaka bili su mnijenja da je vjerotajnje da je pokojušnik bio udaren tvrdim predotmetom i da je preminuo uslijed uzdrmanja mozga.

Pokojušnikov sin Luka na raspravi povukao ono što je rekao oružniku i ustvrdio da mu je otac umro od padavice.

Porotnici su na sva postavljena im pitanja nječno odgovorili, a sudbeni je dvor riješio optuženiku od optužbe i pustio ju je otmah na slobodu.

Poštanske vesti.

Na 1. februara opet se otvorio poštanski i brzjavni ured Novske.

More smrznuto!

U petak osvanulo je smrznuto more, za 5 km, od Omiša do maloga rata, te su na slegiju površinu slijetal galebi.

Ovoga u Omišu ne pamje, a možda nigdje u Dalmaciji, iako je vrijeme uopće krasno ovih dana, pa je bilo i u petak. Ali u sebi je zaista studeno, osobito po noći te izjutra, ali nema vjetra i danju je sunca.

NARODNO GOSPODARSTVO.

Ulje i mast u monarhiji.

Izvještaja ratnog saveza za industriju uljem i masti: vadimo ove zanimive podatke o gospodarenju uljem i masti: što se tiče ulja i masti, pokrivali smo našu potrebu sa dvije strane, i to jednim dijelom proizvodom u našoj zemlji, a drugim dijelom uvozom. U prve su redu dolazile u obzir prekomorske države, n. pr. Afrika, Sjeverna Amerika, Argentina, Indija, Mandžurska i Australija. Godine 1913. uvezlo se 2,359.645 metričkih centi sjenenā za ulje, zatim ulja 167.432, masti za ljudsku hrancu 71.282, a masti za tehničke potrebe 656.582 metričkih centi. Uzimemo li, da se od sjenenā za ulje prosječno dobiva samo 35% ulja, tada se iz importiranog kvantuma dobilo ulja i masti 1.730.000 metrič. centi. Unutrašnji proizvodi ulja i masti mogu se jedino procijeniti, a i to odračunavaju uvozena sjenena za ulje. S velikom rezervom možemo proračunati slijedeću množinu za Austro-Ugarsku: Svinjske masti 780.000; masla 1.126.000; govegje i ovjeđe loja 235.000; ulja od repe 40.500; lanena ulja 26.200; ulja od masline 26.600; ulja od tikvina sjenena 22.000; ulja od sunčokretne 2650, koštane masti 44.200. Skupa 2.302.150 metrič. centi. Ako se od toga broja odračuna svinjska mast i maslo, jer se ovom masti pomenuti ratni savez ne bavi, tada je iznosila unutrašnja produkcija monarhije 396.150 metrič. centi. Na Trockijevu primjedu, da vlade središnjih vlasti još nijesu priznale novu finsku vladu. Kuhlmann reče, da još nije dovoljno obavješten o tome što je Trockij priznao samostalnost poljske države u potpunom opsegu. Kad bi Trockij hotio da prizne i samostalnost ostalih naroda na zapadnoj ruskoj granici, pregovori bi tim znatno koraknuli naprijed.

Na Trockijevu primjedu, da vlade središnjih vlasti još nijesu priznale novu finsku vladu. Kuhlmann reče, da još nije dovoljno obavješten o tome što se događa u Finskoj, ali da on zna da se tuže, što se ruska vojska tamo uplašila u unutrašnje borbe i da ruska vlast nije dovoljno odgovorila na više puta izraženu želju da se ruske čete povuku iz Finske. S toga treba pridržati svaku stajalište prema prilikama što vladaju u Finskoj.

za potrošarinu preostao, kraj vrlo malene uvožene količine, samo unutrašnji proizvod. No što se tiče unutrašnjeg proizvoda, mora se na žalost priznati, da taj dosta zaostaje, osobito što se tiče govegje loja, ulja od repe i lanena sjenena. Krivnja je tome s jedne strane oskudica dobre i krepke hrane za stoku, koja je stoga i lošije vrsti, a s druge je strane tome uzrok i oskudica u poljoprivrednim radinicima, jer se stoga sije i manje biljke za ulje. Alkohol, kojom se počelo dobivati ulje iz kukuruza, žita, grožđevog sjenena, te ostalih voćnih sjenena, koja sadržavaju ulje, te podizanje unutrašnjeg makovog proizvoda, nijesu nikako mogli nadoknadi manjak. Za godinu 1917. stajala je na raspaganje cijelogopa količina ulja i masti od 156.000 metri. centi. Dakle kvota za svaku glavu na godinu iznosi 0.52 kg. t. j. otrilike 10% normalne potrebe. Tu su uračunate i sve količine, koje se dobivaju u etapnim i zaposjednutim zemljama, te koje se direktno izvršuju ratnoj upravi. A jer se tom količinom u prvoj redu, direktno i indirektno, moraju namiriti ratne potrebe, ili za ratnu potrebu zaposleni podhvati, kao željeznice, rudnici, tvornice za kožu, čohu, konzerve, te tvornice za proizvod sredstava za pranje, i gotovljenje raznih boja i t. d., stoga je odregjen za opće svrhe samo pose malen dio. Iz toga slijedi, da za normalne civilne svrhe ne stoji na raspaganje ni ono 10%.

Ministar spoljašnjih posala grof Czernin podsjeti na to, da Trockij doista priznaje samostalnost poljske države, ali da neće da prizna pravo temošnje vlade da zastupa tu državu. Govornik konstatuje sa zadovoljstvom, da je danas Trockij priznao barem opstanak i samostalnost poljske države, te da je tim, regbi, utrput zbljenju obostranih stajališta. Naprotiv ne može dopustiti, da pitanje, da li je sadašnja poljska vlada ovlaštena da zastupa poljsku državu, bude podvrgnuto presugivanju jedne treće vlade.

Što se tiče finskog pitanja, Trockij na to opazi, da kad je petrogradska vlada priznala nezavisnost Finske, sam je finski senat izrekao mnenje, da će se čete povući tek onda kad svrši rat. Kad je pak u Finskoj počela revolucija radničkih masa, finska socijalna demokracija, izjavila je ruskinim četama želju, da se ne upliči u borbu. Prema ovoj želji bio je poslan i telegram finskoj vladi. Ipak nije isključeno, da je između dijelova ruskih četa i finske gragjanske vojske došlo do sukoba. Ali on poriče, da su ovi sukobi mogli da imaju bilo koji utjecaj na tok unutrašnje borbe u Finskoj.

Upogled pitanja o privlačenju poljskih predstavnika, govornik priznaje neograničeno pravo poljskog naroda da postoji samostalno i nezavisno, ali neće da izgubi s vido, da ovu poljsku državu danas strane čete zapremaju i da se tako zvana poljska vlada smije krećati samo u onim granicama, koje joj se s visoka udarom. Ili je poljska država jedna država, tad mora da ima i svoje geografske granice; ako pak država nema ni granicu n kralja, to ona nije ni država ni kraljina.

Na opakou grofa Czernina govornik opaža, da njegova vlada nipošto neće da dobije ulogu odabraničkog sudije u tom pitanju; ona naprsto predlaže način, kojim bi se pregledala vlast poljske vlade.

Da to ministar spoljašnjih posala grof Czernin reče, da delegacije pregovarači vlasti nijesu amo došle, da biju duševnu bitku, već da pokušaju, da se dogje do sporazuma. On novo opaža, da predstavnici jedne države nije lako da ustanove, u koliko u jednoj drugoj državi temošnja vlada ima pravo da postoji. Nastavljaju raspredanje o ovom pitanju ne bi bilo, po njegovu mišljenju, ni od kakve koristi.

Što se tiče poljske države, to on mora spomenuti, da proces njenog razvitka još nije dovršen te da ona stoga i nema tačno označenih granica. S druge strane ni ruska republika, koja se još sada razvija, još nema svojih tačno označenih granica, a ipak je vlada već stala da pregovara ne upušti se u ispitivanju svoje zakonitosti.

Ako Trockij uprav prigovara vlastima četvornog saveza, da one neće da priznaju novu finsku vladu, tad mora on konstatovati, da mu toj namjeri nije ništa poznato. Inače, da četiri savezne vlasti pregovaraju i s vladama, koje one drže da su prilično radikalne, proizlazi dovoljno iz samih Brest-Litovskih pregovora.

Džavni i tajni Kuhlmann opaža, da mu je prva Trockijeva izjava učinila utisak, da je on priznao bez pridržaja i u punom opsegu samostalnost poljske države; ali da je sada Trockij u drugoj svojoj izjavi rekao, da Poljska, koja nema ni jasnih granica ni kralja, nije ni država ni kraljina.

Na to se sjednica zatvorila.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izvještaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 5. Službeno se javlja:

5. februara 1918.

Dije bilo nikakvih osobitih događaja.

Doglavlja generalnog štaba.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 5. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 5. februara 1918.

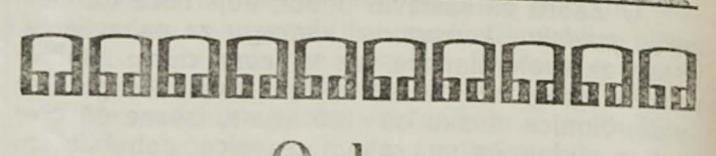
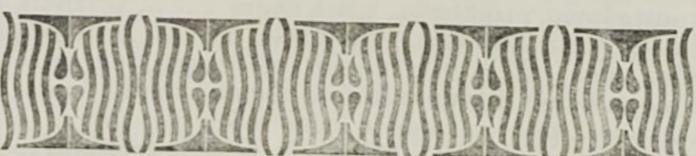
Zapadno bojište:

Od obale do Lysa artilerijski boji. Djelatnost vatre oživjela je i na kanalu La Bassée i na Scarpi. Na jugu od Beaumonta badenske napadne čete provališe duboko u francuske pozicije, zadašo neprijatelju teških gubitaka te se povratile sa 33 zarobljenika i nekoliko mitraljeza. Na visoravni na Meusi i kod St. Mihiela borbeni djelatnost porasla je popodne.

Prvi general kvartermajstor Ludendorff.

Boljševička vlada i Finska.

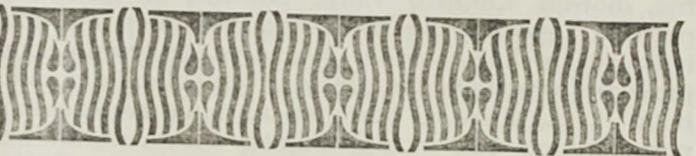
BERLIN, 5. Wolff Bureau: Jučer boljševička je vlada poslala ov

Oglas.

Modre galice 98%

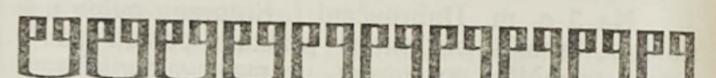
prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 14-12

Općinska štedionica u Benkovcu
iznalačuje sve štedioničke uložke

od 15. prosinca 1916 do dalnjega
sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime
do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

Po previšnjem ovlaštenju Nj. c. i k. A. Veličanstva

Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. J. e R. Apostolica

III. izvanredna c. k. Državna Lutrija za svrhe ratnog staranja

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146 zgoditaka u gotovi novcu u ukupnoj vrijednosti od 625.000 kruna.

Glavni zgoditak iznosi:

200.000 kruna.

Vučenje će biti javno u Beču na 21. februara 1918.

Jedna srećka stoji 4 kruna.

Srećke se nabavljaju kod odsjeka za dobrovitne lutrije u Beču III. Vorðere Zollamtstrasse 5, u Buđimpešti kod krug. ravnateljstva lutrijskih dôhoda IX. Zgrada glavne carinare, u lutrijskim kolekturama, kod prodaja duhana, kod poreznih, poštanskih, brzojavnih i željezničkih uređa, kod menjačnica, i t. d. Osnove vučenja šalju se prodaocima srećaka bađava.

Srećke se šalju prosti od poštarine.

Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije

Odjel lutrije za dobrovitne svrhe.

9-10

III. i.r. Lotteria di Stato straordinaria per scopi di previdenza di guerra

Questa LOTTERIA DI DENARO contiene 21.146 vincite in contanti nell'importo complessivo di corone 625.000.

La vincita principale importa:

200.000 corone.

L'estrazione avrà luogo pubbli. a Vienna ai 21 feb. 1918.

Una cartella costa 4 corone.

Le cartelle sono d'acquistarsi nella sezione per le lotterie di beneficenza in Vienna III., Vorðere Zollamtstrasse 5, presso la direzione ungherese delle renote del lotto a Budapest IX Edificio della dogana principale, nelle collezioni del lotto, traffici tabacco, uffici d'imposta, di Poste, Telegrafi, e ferrovie, cambia-valute, ecc. — Piani del gioco gratis.

Le cartelle si spediscono senza spese.

Dall'i. r. Direzione generale delle Lotterie dello Stato. Sezione Lotterie a scopi di beneficenza.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve

mane drugih zaštitnih i nadomesnih poplata

Giblij-elastičan poplat od pletene željezne žice nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod, puštanje isključeno. Može se lako pribiti i odaleći nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija
zaštita za poplate.

Proizvaja se u 9 različitih
veličina t. j. u Br. 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedino paru uključivo
vijke za priručivanje

Kr. 5.20.

Grosistima i preprodavaocima znatan popust

Parovi šalju se na uzorak uz pouzeće
Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod tvrtke

BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija).

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.—. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.—. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailitranah fablica
za groblje
sa i bez fotografije

= za dućane i za ureds. =

Električna Baterija Kr. 2.—
komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvoždenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Đišaći stroj Meteor
također hrvi. pismom.

Pečata od gume
i mjeđi.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Prag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brunn, Buchs,

Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

Špediter i ovlašteni Trgovačko-Pomorski Meštar. ♦ ♦ ♦ ♦

— Za men

— Jest, al-

se, da joj je zb

— Pobočni

— Budala

— Ne pri-

ćete li da Vam is-

mogu više stal-

svijem pobočnic

učini kao da su

se nekoliko